

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 311/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. mája 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Jurajom Gavalcom, Advokátska kancelária, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 213/2015 a jeho uznesením z 10. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2016 doručená telefaxom (doplnená predložením originálu 14. marca 2016) sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 213/2015 a jeho uznesením z 10. decembra 2015.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 Nt 28/2015-29 z 28. septembra 2015, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľky na povolenie obnovy konania vedného okresným súdom pod sp. zn. 1 T 178/2009, v rámci ktorého bola sťažovateľka rozsudkom okresného súdu z 9. septembra 2010 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 130/2010 z 19. apríla 2011 uznaná vinnou zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c) a d), ods. 2 písm. a) a e) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo bola odsúdená na trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov a 8 mesiacov nepodmienečne so zaradením na jeho výkon do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň bol sťažovateľke uložený ochranný dohľad na dobu 2 roky.

3. Sťažovateľka uvádza, že rozsudok okresného súdu z 9. septembra 2010 vychádzal pri právnom posúdení skutku z názoru, ktorý *„bol prekonaný a v súčasnosti nie je akceptovaný aplikačnou praxou“*. Ako dodáva, *„hodnota drogy“* bola v jej prípade *„určená prepočtom cez dávky, čo neskôr súdna prax odmietla a hodnotu drogy počítala podľa ceny za gram, pričom takýto prepočet by mohol odôvodniť iné rozhodnutie o vine“*.

4. Sťažovateľka tvrdí, že krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia *„venuje tomu, že posudzovanie podľa prepočtu cez dávky je správne a nevenuje sa jadrú“*

sťažnosti, t. j. skutočnosti, že takto aplikačná prax už hodnotu drogy neposudzuje dlhú dobu, a teda prečo to má byť u sťažovateľky inak“.

5. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Konaním Krajského súdu v Trnave v trestnej veci sťažovateľky vedenej na Krajskom súde v Trnave pod č. k. 3Tos/213/2015, v súvislosti s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 3Tos/213/2015 zo dňa 10. 12. 2015, došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľky podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...“

Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 3Tos/213/2015 zo dňa 10. 12. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.“

Zároveň si sťažovateľka uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

11. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie čl. 12 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 213/2015 a jeho uznesením z 10. decembra 2015, ku ktorému malo dôjsť v podstate tým, že všeobecné súdy (teda aj krajský súd) rozhodujúce o návrhu sťažovateľky na povolenie obnovy konania v jej trestnej veci neuznali dôvody, pre

ktoré obnovenie konania požadovala, a pritom sa súd druhého stupňa „*nevenoval jadru sťažnosti*“ sťažovateľky proti prvostupňovému rozhodnutiu.

12. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

15. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre tiež zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

16. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 3 Tos 213/2015 z 10. decembra 2015 v podstatnom uviedol:

«Sťažnosť odsúdenej [REDAKOVANÉ] nie je dôvodná, nakoľko tvrdenia odsúdenej v predmetnej sťažnosti sa zakladajú na skutočnostiach, ktoré vyplývajú z rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I o určení hodnoty drogy podľa ceny za jej gram. V tejto súvislosti je podľa krajského súdu potrebné poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16. 12. 2014, sp. zn. 2 Tdo 56/2014, ktoré je zároveň aj Stanoviskom NS uverejneným v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 7/2005, podľa ktorého „obvykle jednorazovou dávkou na použitie“ v zmysle § 135 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona sa rozumie dávka omamnej alebo psychotropnej látky, ktorá sa bežne (u väčšiny užívateľov) konzumuje pri jednom použití a takto vyjadruje konzumný priemer.

Obvykle jednorazová dávka drogy je množstvo, ktoré sa aplikuje jednorázovo a ktoré je spôsobilé po aplikovaní ovplyvniť psychiku konzumenta. Kriminalistický a expertízny ústav objektívne vyjadruje obvykle jednorazovú dávku drogy ako množstvo, resp. rozsah hmotnosti účinnej látky spravidla vo forme voľnej bázy, ktoré si väčšinou užívateľ aplikuje jednorazovo a ktoré je spôsobilé po aplikovaní ovplyvniť psychiku užívateľa. Krajský súd sa však stotožňuje so všeobecne objektivizovaným spôsobom na určenie ceny zaistenej drogy, a to jej prerozdelením na obvykle jednorazové dávky. V tejto súvislosti krajský súd dáva do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 228/2012 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 394/2014 zo dňa 9. júla 2014 (a aj II. ÚS 240/2012 zo dňa 10. júla 2012). Ústavný súd SR v citovaných uzneseniach k stanoveniu hodnoty zaistenej drogy, ktorá mala byť podľa sťažovateľa obdobne ako v predmetnej trestnej veci určená podľa záverov kriminalistického a expertízneho ústavu v spojení s vyjadrením Národnej protidrogovej jednotky, v prvom rade poukázal na svoju už ustálenú judikatúru týkajúcu sa určenia hodnoty drogy (II. ÚS 228/2012, II. ÚS 240/2012). Podľa judikovaného názoru Ústavného súdu SR práve z potreby zachovania identického a transparentného prístupu ku všetkým páchatelom skutku kvalifikovaného podľa § 172 Trestného zákona pre účely hodnotenia dokazovania a objektivizovania výsledkov dokazovania je potrebné vychádzať z výdatnosti zaistenej drogy, na základe čoho sa potom, samozrejme vzhľadom na druh zaistenej drogy, určí obvyklé množstvo vo forme, v ktorej je tá - ktorá určitá droga distribuovaná konečným spotrebiteľom na čiernom trhu, a napokon

sa určí aj cena, za ktorú sa predmetná droga v danej forme a v určitej oblasti najčastejšie (v priemere, resp. odhadom) predáva na čiernom trhu. Ústavný súd SR súčasne podotkol, že keďže v danom prípade ide o tovar (drogy), ktorý je obchodovateľný iba na čiernom trhu, je pochopiteľné, že pri určovaní formy predávanej drogy a s tým súvisiacim aj jej obvyklým množstvom a cenou, súdy nepostupujú svojvoľne, ale v záujme jednotného prístupu ku všetkým páchatelom daného skutku v neurčitom množstve prípadov (z hľadiska charakteru skutku, miesta spáchania a pod.), vychádzajú z objektivizovaných údajov získaných z praxe špecializovaných policajných jednotiek. V tejto súvislosti Ústavný súd SR poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo/32/2012 zo dňa 27. novembra 2012, podľa ktorého v prípade posudzovania trestnosti trestného činu podľa § 172 Trestného zákona je nutné pri stanovení rozsahu trestného činu vychádzať z minimálnej výšky ceny, za ktorú bolo možné zaistenú omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor predať na čiernom trhu v období spáchania trestného činu a v mieste, kde bol trestný čin spáchaný, pričom je potrebné zohľadniť špecifiká čierneho trhu a brať koncových konzumentov návykových látok. Na základe uvedeného je krajský súd toho názoru, že u obžalovanej bol správne použitý spôsob určenia ceny drogy, a to jej prerozdelením na obvykle jednorazové dávky. Ani § 135 Trestného zákona, ani § 171 Trestného zákona a ani § 172 Trestného zákona neuvádza pojem absolútnej omamnej látky. Citované ustanovenia výlučne používajú pojem množstvo omamnej látky. Koncový konzument nemá absolútne možnosť zistiť skutočnosť, v akej kvalite tú ktorú drogu kupuje, okrem toho si koncový konzument nekupuje absolútnu čistú drogu, ktorá v prípade jeho aplikácie by mohla mať pre konzumenta fatálne dôsledky, ale kupuje predmetnú drogu zmiešanú už ako jednotlivú dávku.

Krajský súd považuje tiež za potrebné zdôrazniť, že predložené rozhodnutia iných súdov môžu byť novým dôkazom, no takým, ktorý treba hodnotiť ako každý iný dôkaz v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku a § 394 ods. 1 Trestného poriadku, teda podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne s ohľadom na prípadnú spôsobilosť odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo treste. Krajský súd nie je viazaný rozhodnutiami iných súdov (v tomto prípade rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I, ktorý rozhodol v inej trestnej veci, ktorá vôbec nesúvisí s touto konkrétnou trestnou vecou) a tam uvedeným názorom

a nebol by ním viazaný ani keby takéto rozhodnutia existovali už v čase pred právoplatným rozhodnutím o vine odsúdenej [REDAKOVANÉ]. Ide o otázku viny (skutkovú), ktorú súd vždy posudzuje samostatne. Tunajší súd by bol viazaný len rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR alebo Európskeho súdu pre ľudské práva vydaným v predmetnej trestnej veci týkajúcej sa odsúdenej a ňou spáchaného trestného činu.»

17. Ako z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, krajský súd sa pre rozhodnutie podstatnými skutkovými a právnymi otázkami zaoberal a dal na ne presvedčivé odpovede. Dostatočne odôvodnil, prečo návrhu sťažovateľky na povolenie obnovy konania v jej trestnej veci nebolo možné vyhovieť. Podstatnou argumentáciou sťažovateľky, t. j. ako bolo potrebné nazerať na určenie „hodnoty - ceny“ návykovej látky pre účely právnej kvalifikácie skutku, za ktorý bola uznaná vinnou a odsúdená na trest odňatia slobody, sa krajský súd zaoberal podrobným spôsobom a svoje závery oprel predovšetkým o stabilizovanú judikatúru všeobecných súdov, ako aj judikatúru ústavného súdu, keďže skutočne išlo o problematiku, ktorá nie je priamo definovaná právnou normou. Pre ústavnoprávne posúdenie aktuálnej veci nie je bezvýznamnou skutočnosť, že argumentáciu krajského súdu pritom sťažovateľka žiadnym, nie to ešte ústavne relevantným spôsobom, vo vzťahu k jej prípadu neatakovala. Netvrdí napríklad, že by sa závery krajským súdom uvedených rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky alebo ústavného súdu na jej vec nemohli aplikovať, resp. že ich krajský súd v jej prípade nesprávne vyložil a použil a pod. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia pritom nemožno hodnotiť ako nelogické alebo ako také, ktoré by trpelo vnútornými rozpormi. Je jednoznačné a pochopiteľné v súlade s výrokom.

18. Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľky, že krajský súd sa nevenoval jadrú jej opravného prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu, t. j. „skutočnosti, že takto aplikačná prax už hodnotu drogy neposudzuje dlhú dobu a teda prečo to má byť u sťažovateľky inak“, ústavný súd poznamenáva, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tomuto tvrdeniu nenasvedčuje, práve naopak, krajský súd sa podstatou sťažnosti (dôležitou pre rozhodnutie o návrhu sťažovateľky na povolenie obnovy konania) zaoberal, avšak

dospel k inému názoru, o akom bola presvedčená sťažovateľka, a čo je dôležité, prezentovaný názor hodnoverne odôvodnil.

19. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

20. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

21. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu nemá v žiadnom prípade arbitrárny charakter. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu vysloveným v druhostupňovom konaní nestotožňuje, nemôže viesť sama osebe k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Podľa názoru ústavného súdu závery prijaté krajským súdom takéto nedostatky nevykazujú, a preto bolo potrebné sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

22. Odhliadnuc od skutočnosti, že ustanovenie čl. 12 ods. 1 ústavy neupravuje konkrétne základné práva alebo slobody (preto jeho porušenie spravidla nemožno namietat' samostatne bez spojitosti s namietaním porušenia niektorého konkrétneho základného práva alebo slobody podľa druhého oddielu druhej hlavy ústavy), ústavný súd konštatuje, že, ako z obsahu sťažnosti vyplýva, jeho porušenie sťažovateľka jednoznačne odvodzuje od tvrdeného zásahu do jej práva na súdnu ochranu, k čomu podľa ústavného súdu nedošlo, preto nemohlo byť postupom a rozhodnutím krajského súdu dotknuté ani ustanovenie označeného článku ústavy. Z toho dôvodu je sťažnosť aj v tejto časti zjavne neopodstatnená, čo bolo dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

23. Vzhľadom na uvedené rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2017